

OBSAH.

Předmluva	Str. 3
---------------------	--------

ČÁST I.

Cestou k Bílé Hoře	5
I. Stížné sjezdy evangelických v březnu a květnu 1618. — Nálada a cíle sjezdu posledního. — Defenestrace z 23. května. — Loyální projevy stavů. — K dohodě či revoluci? — Hr. Thurn. — Spoluvina dynastie	7
II. Starší a novější názory na důvody českého odboje. — Obrana svobody náboženské v popředí. — Úzká zá- kladna sporu. — Právní stav v poměrech církevně- náboženských po Majestátu. — Spor o právní povaze statků církevních. — Hluboká nenávisť mezi českými stranami náboženskými	16
III. Odboj a národní společnost. — Šlechta a lid. — Oligarchie v české politice. — Bezstarostnost o veřejné mínění i o stanovisko ostatních zemí českých. — Ne- dostatek odvahy k nekompromisnímu vystoupení	22
IV. Němci vedoucím živlem v povstání. — Pokroky luterství v Čechách a sblížení Čechů s Němci. — Postup ně- mectví v zemi. — Německá a zněmčená šlechta. — Jak těžili z Majestátu Němci. — Rostoucí ideová nesamostatnost Čech. — Čechy bojištěm světa germán- ského a románského; většina Čechů v šiku germánském. — Německé zklamání. — Žaloba Martenova. — Kri- tická chvíle pro českou orientaci. — Možnost úspěchu i v německém spojenectví	26
V. Čechové mohli nadíti se úspěchu. — Omyly jejich politiky. — Vliv hledisk náboženských. — Podmínky pro české »Rakousko«. — Dlouhotrvalost války a slabost finanční. — Zmaterialisování společnosti. — Nedostatek vůdců. — Převaha románského prostředí. — Charakteristika Pěčkova. — Závěr	38
VI. Komenského »Truchlivý«. — Víra v zázrak místo ve vlastní přičinění	47

ČÁST II.

Po Bílé Hoře	51
I. Bílá Hora nezničila samostatného státu českého. — Český král měl získati, co ztratili čeští stavové. — Jak osekána práva sněmů českých. — Stavovský stát	

- zůstal. — Poměr moci královské a stavovské před Bílou Horou. — Omyl o pokrokovosti ústavních změn pobělohorských. — Zisk panstva, oslabení měst a rytířstva; útlak sedláků. — Vítězství románského ideálu. — Nová obec stavovská. — Názor doby na ústavní převrat v Čechách. — Vývoj k rakouské monarchii . 54
- II. Bílá Hora a poměry jazykové a národnostní. — Jazykové právo v Čechách předbělohorských. — Jazykový zákon z r. 1615, zároveň radikální i kompromisní. — Nebezpečí z volby Fridrichovy. — Zisk vítězství Ferdinandova. — Rozdíly katolické a protestantské germanisace. — Postup němčiny s cizí šlechtou v zemi. — Nechut Vídně k češtví a češtině. — Svědectví Balbínovo 65
- III. Důvody protireformace. — Poměr katolíků a nekatolíků v zemi. — Přestupy ke katolicismu a jeho agitace. — Osud starých Husitů. — Co by znamenalo ušetření jejich. — Němectví katol. kléru v Čechách a jeho radikalismus protičeský. — Zpolitování cítění náboženského vůbec. — Osudný vliv německého «religionsfridu» z r. 1555. — Politické důvody dvora. — Husitství a Bílá Hora 75
- IV. Postup protireformace. — Víc Češi než Němci obětí. Brutální praxe reformační. — Marné protesty arcibiskupa Harracha. — Rozdíl situace na českém jihu a severu. Sedláci. — Znovuzahájení protireformace po r. 1650. — Odhady o počtu emigrantů. — Vítězství katolicismu 86
- V. Trestání jednotlivců. — Popravy z 21. června. — Konfiskace. — Podvody při nich. — Zločinné oloupení odsouzených. — Data Bílkova o rozsahu konfiskací. — Počet osob odsouzených a statků skonfiskovaných. — Rozsah kořisti a demoralisace kořistníků. — Cizí rody na české půdě a jejich vymírání . 92
- VI. Zničení země válkou. — Třetina Čech poustkou. — Hrozný úbytek obyvatelstva. — Vliv na rozdělení půdy, zdanění a j. — Zkáza měst. — Válečné zisky a triumfující architektura baroku 99
- VII. Účinky Bílé Hory v životě kulturním. — Vliv bídy, emigrace a duchovního násilí. — Úpadek i mezi katolíky. — Hmotná zkáza hlavní příčinou jeho. — Cizí kultura bohatců. — Panství latiny. — Konfrontace doby bělohorské s dobou husitskou. — Porážka této již v 16. stol. — Bílá Hora zjevem středoevropským. Rozdíly mezi Německem a Čechami v době po r. 1650. — Válečný stav v Čechách trvá. — Protest Balbínův. — Kultura baroku. — Světlé stránky doby protireformační. — Boj o obnovu národního vědomí. — Zrození nacionalismu 102

ČÁST III.

Emigrace	Str. 113
I. Početný, politický i kulturní význam emigrace. — Celý malý národ ve vyhnanství. — Příznivá politická situace evropská. — Rozptýlení emigrace po severní Evropě a pokusy ji soustřediti. — Plány a podniky Thurnovy. — Naděje v Bethlena. — Naděje ve Švédsko	115
II. Vystoupení Gustava Adolfa. — Příliv emigrantů do švédských služeb. — Albrecht z Valdštejna. — Kruh Trčků a Kinských. — Jednání Valdštejnovo se Švédy o pomoc v povstání proti císaři (1631). — Naděje v Sasko a saská zrada. — Záhady otázky. — Vpád saský, emigrace a Arnim. — Schůze v Kounicích. — Cíle Arnimovy a Valdštejnovy. — Změna situace po Lützeniu. — Zrádné plány Valdštejnovy z jara 1633. — Oxenstierna, Valdštejn a česká otázka. — Situace z léta 1633. — Ústup Valdštejnův. — Stínava a pohroma Thurnova. — Poslední odhodlání v Plzni. — Nedůvěra spojenců. — Význam chebské katastrofy	121
III. Ostatek války a emigrantské naděje. — Naděje a obavy v jednáních mírových. — Boj o Prahu a mír westfálský. — Zoufalství Komenského	137
IV. Komenský politickým vůdcem emigrace. — Resignace »Kšaftu«. — Naděje v zázrak. — Komenský a Rákóczyové — »Šěstí národa«. — Hrozné zklamání emigrace a její nové naděje	142
V. Pruská doba emigrace. — Bratři Figulové. — Zásluhy jejich c německou kulturu. — Česká a francouzská emigrace; dílc Lenfantovo. — Styky Jablonského s Uhrý a Čechy. — Nová česká emigrace. — Pruská agitace v Čechách	149
VI. Bílá Hora a pruské nebezpečí. — Dozrání věků a nová orientace české mysli. — Smír s minulostí. — Otázka prospěchů Bílé Hory	155

